

Vilkår for Frende ung

Vilkår av 1. januar 2022

INNHold

	Side
1. Hvem som er forsikret på Frende ung	2
A. Innbo- og uhellsforsikring	
2. Hvor innbo- og uhellsforsikringen gjelder	2
3. Hva som er forsikret på innbo og uhell	2
4. Skader som vi dekker på innbo og uhell	3
5. Hva dere må gjøre for å unngå skade – sikkerhetsforskrifter	4
6. Skadedyrforsikring	4
7. ID-sikring og hjelp ved nettmisbruk	5
B. Fritids- og reiseforsikring	
2. Hvor og når fritids- og reiseforsikringen gjelder	7
3. Avbestilling	7
4. Forsinkelse	8
5. Reisegods	9
6. Reisesyke	10
7. Reiseavbrudd	12
8. Krig, terror og evakuering	12
9. Hva du må gjøre for å unngå skade – sikkerhetsforskrifter	13
C. Regler som gjelder både for A og B	
10. Erstatningsregler for innbo-/uhells og fritids-/reiseforsikringen	13
11. Ansvar	15
12. Rettshjelp	16
D. Ulykkesforsikring	
2. Hvor ulykkesforsikringen gjelder	19
3. Når ulykkesforsikringen gjelder	19
4. Dette omfatter ulykkesforsikringen	19
5. Dette omfatter ikke ulykkesforsikringen	19
6. Dødsfallsforsikring	20
7. Invaliditetsforsikring	20
8. Behandlingsutgifter	20
9. Hva du må gjøre for å unngå skade – sikkerhetsforskrifter	20
10. Frist for å melde krav og erstatningsregler	21

Vilkår for Frende ung

Frende ung er en forsikring for én person eller et par. Forsikringen inneholder innbo- og uhellforsikring, fritids- og reiseforsikring og ulykkesforsikring.

INNLEDNING – SLIK LESER DU VILKÅRENE

I tillegg til vilkårene for Frende ung gjelder generelle vilkår for alle forsikringer i Frende. Disse har blant annet regler om Frendes samlede ansvar ved krig og terror, muligheten for å si opp forsikringen, renter i et skadeoppgjør og unntak for cyberhendelser. Du har rett til erstatning når alle betingelser i vilkår og forsikringsbevis er oppfylt og du ikke har brutt noen regler i forsikringsavtaleloven.

1. HVEM SOM ER FORSIKRET PÅ FRENDE UNG

Reglene om hvem som er forsikret i forsikringsavtaleloven § 7-1 gjelder ikke. I stedet gjelder følgende:

1. Frende ung singel gjelder for den som har kjøpt forsikringen (forsikringstakeren) forutsatt at du er medlem av norsk folketrygd og har folkeregistrert adresse i Norge.
2. Frende ung par gjelder både for forsikringstakeren og ektefellen eller samboeren din forutsatt at både du og din ektefelle eller samboer er medlemmer av norsk folketrygd og bor på samme folkeregistrerte adresse.

I forsikringsbeviset for Frende ung singel står det hvem som er forsikringstaker. På Frende ung par står også ektefellens eller samboerens navn i forsikringsbeviset. Med «du» i vilkårene mener vi forsikringstaker når du har kjøpt Frende ung singel. Hvis du har kjøpt Frende ung par betyr «du» både forsikringstaker og ektefellen eller samboeren din.

På innbo og uhell identifiserer (likestiller) vi deg med ektefellen eller samboeren din etter reglene i forsikringsavtaleloven § 4-11. Det betyr at det ektefellen eller samboeren din gjør eller lar være å gjøre, får samme virkning som om du selv hadde gjort det. Hvis for eksempel kravene vi stiller til deg for å unngå skader, blir brutt av ektefellen eller samboeren din, så kan begges rett til erstatning reduseres eller falle bort.

Forsikringen kan endres eller sies opp uten eget varsel til ektefellen eller samboeren.

A. INNBO- OG UHELLSFORSIKRING

2. HVOR INNBO- OG UHELLSFORSIKRINGEN GJELDER

Innbeforsikringen gjelder på den folkeregistrerte adressen din (bostedet ditt). Hvis du eller du og din ektefelle eller samboer flytter, gjelder den på det nye bostedet i inntil tre måneder såfremt du eller din ektefelle eller samboer ikke har kjøpt annen innbeforsikring. Uhellforsikringen og ID-sikring og hjelp ved nettmisbruk gjelder over hele verden.

3. HVA SOM ER FORSIKRET PÅ INNBO OG UHELL

3.1 INNBO OG LØSØRE PÅ BOSTEDSADRESSEN DIN

Innbo og uhell omfatter innbo og løsøre som du selv eier. På Frende ung par omfattes også innbo og løsøre som ektefellen eller samboeren din eier, og innbo og løsøre som dere eier sammen.

Ved skade som skjer på bostedsadressen din, erstatte vi inntil 600 000 kroner. Ved skade på enkelte typer løsøre og ved visse typer skader, erstatte vi bare opp til de beløpene som står i punktene 3.2, 4.1, 4.2, 6 og 7.

Vi erstatte bare skader som skjer plutselig og uforutsett mens du er forsikret i Frende.

3.2 SUMBEGRENSNINGER FOR VISSE TYPER LØSØRE

For hængglider, paraglider, fallskjerm, droner, kano, kajakk og seilbrett er erstatningen begrenset til 40 000 kroner per gjenstand.

Vilkår for Frende ung

3.3 TING SOM IKKE ER FORSIKRET PÅ INNBO OG UHELL

Følgende ting er verken forsikret på innbo eller uhell:

1. motorvogn, dekk og felger, båt og båtmotor,
2. påmontert tilbehør og utstyr til motorvogn eller båt,
3. tollpliktige gjenstander som er ført inn til Norge uten å bli fortollet,
4. el-sykkel og el-sparkesykkel, som ikke regnes som el-sykkel eller el-sparkesykkel etter kjøretøysforskriften § 2-5 nr. 12,
5. kontanter og verdipapirer.

Uhell omfatter heller ikke skade på følgende gjenstander:

6. hangglider, paraglider, fallskjerm, kano, kajakk, seilbrett og vannscooter,
7. modellfly, -helikopter, -båt, -bil, droner eller lignende radiostyrte leker og utstyr,
8. sykkel, el-sykkel, el-sparkesykkel og ståhjul,
9. ting som du har lånt ut til andre.

4. SKADER SOM VI DEKKER PÅ INNBO OG UHELL

4.1 SKADER SOM VI ERSTATTER PÅ INNBO

Når innbo og løsøre er på bostedet ditt, erstatter vi skade som skyldes

1. brann, nedsoing, lynnedslag eller elektrisk fenomen,
2. vanninntrengning. Med vanninntrengning mener vi at
  - a. vann trenger inn i boenheten din direkte fra terrenget eller grunnen ved nedbør, snøsmelting eller kjøving og fører til frittstående vann over laveste gulv,
  - b. vann trenger inn i boenheten din gjennom åpning eller utetthet som er oppstått ved en erstatningsmessig bygningsskade,
  - c. vann trenger inn i boenheten din fra utvendig rørledning.
3. vannutstrømming. Med vannutstrømming mener vi at
  - a. vann strømmer ut fra innvendig ledning eller tilknyttet utstyr på grunn av lekkasje,
  - b. vann strømmer ut fra vannseng eller akvarium på grunn av brudd eller lekkasje.
4. strømbrydd, som fører til utilsiktet temperaturstigning i fryser og skader matvarer,
5. bruddskade på glassruter og sanitærporselen,
6. rån, jf. straffeloven § 327,
7. tyveri og hæverk,
  - a. på innbo/løsøre i boenheten din med inntil 600 000 kroner,
  - b. på innbo/løsøre i egen bod i felles kjeller/loftetasje med inntil 50 000 kroner,
  - c. på utearealet til boenheten din, unntatt fellesareal, med inntil 25 000 kroner.
8. naturskade. Med naturskade mener vi skader som direkte skyldes skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd og som omfattes av lov om naturskadeforsikring av 16 juni 1989.

Hvis innboet eller løsøret midlertidig er på et annet sted enn bostedet ditt, erstatter vi skade som skyldes brann, vanninntrengning og vannutstrømming som beskrives i punkt 4.1 nr. 1-3 ovenfor. Erstatningen er begrenset til beløpene i punkt 3.1 og 3.2. I tillegg erstatter vi

9. tyveri og hæverk, når innboet eller løsøret ble oppbevart
  - a. i låst garderobeskap, med inntil 10 000 kroner,
  - b. hos håndverker i forbindelse med reparasjon, service eller lignende, med inntil 40 000 kroner,
  - c. i låst rom (som bare du har tilgang til) i forbindelse med flytting, oppussing eller lignende hvis lagringen på forhånd er avtalt med Frende, med inntil beløpene som står i punkt 3.1 og 3.2.
10. tyveri av sykkel/-tilhenger, lovlig el-sykkel og el-sparkesykkel med inntil 10 000 kroner for hver sykkel/-tilhenger.

Innbo og løsøre regnes ikke som midlertidig borte når du tar det med deg på reise, men da gjelder fritids- og reiseforsikringen og uhellsforsikringen.

4.2 SKADER SOM VI ERSTATTER PÅ UHELL

Vi betaler erstatning under uhell når innboet eller løsøret ditt blir skadet ved en plutselig ytre hendelse som kan knyttes til et bestemt tidspunkt og en bestemt årsak. Det samme gjelder slik skade på reisegods du har med deg på reise. Hva vi mener med reisegods står i del B punkt 5.1.

Vilkår for Frende ung

Hvis uhellskaden skjer der du bor, betaler vi inntil 600 000 kroner. Hvis uhellskaden skjer mens du flytter til nytt bosted innen Norden, er erstatningen begrenset til 100 000 kroner. Vi dekker skade både under transporten og ved inn- og utbæring. Hvis uhellskaden skjer på annet sted enn bostedet ditt, erstatter vi inntil 30 000 kroner. Ved uhellsskade på annet sted enn der du bor eller på reise, erstatter vi også inntil 5000 kroner per forsikringsår uten fratrukk for egenandel.

4.3 SKADER SOM VI IKKE ERSTATTER PÅ INNBO OG UHELL

Du har ikke rett til erstatning under innbo og uhell for

1. svimerker og gnistskader som ikke skyldes brann,
2. skade i form av riper, rift, hakk, hull, avskallinger, flekker eller lignende,
3. skade som skyldes sopp, råte, mugg, bakterier, heksesot eller insekter,
4. skade som skyldes vann eller annen væske utover det som følger av punkt 4.1. nr. 2 og 3,
5. skade eller tap ved tyveri, underslag eller hæververk utover det som følger av punkt 4.1. nr. 7,
6. skade som skyldes kjæledyr,
7. innbo eller løsøre som er mistet eller gjenglemt,
8. skade som skyldes slitasje, forbruk eller andre forhold ved tingen selv.

4.4 UTGIFTER SOM VI ERSTATTER UNDER INNBO OG UHELL

Når innbo, løsøre eller reisegods blir skadet, erstatter vi utgiftene med å

1. reparere tingen til tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende stand som før skaden eller
2. gjenskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting og
3. rive, rydde og kaste verdiløse rester.

Hvis skaden gjør boenheten din ubeboelig, dekker vi merutgiftene dine for å kunne bo et annet sted og flytte- og lagringsutgifter, når dette er avtalt med Frende på forhånd.

Når vi regner ut disse merutgiftene, legger vi til grunn differansen mellom utgiftene dine etter skaden og utgiftene du hadde før skaden oppstod. Vi trekker fra det du kan kreve utbetalt som kompensasjon for tapt husleieinntekt og tap ved at du ikke kunne bruke din egen bolig. Det gjøres fradrag også når slik kompensasjon kan kreves fra andre forsikrings-selskap enn Frende.

5. HVA DERE MÅ GJØRE FOR Å UNNGÅ SKADE – SIKKERHETSFORSKRIFTER

Det er viktig å forsøke å unngå skade. Under har vi listet opp hva vi krever at du og ektefellen eller samboeren din må gjøre, for å unngå skade. Hvis dere ikke har gjort det vi krever av dere, kan retten til erstatning reduseres eller falle bort etter reglene i forsikringsavtaleloven § 4-8.

Dette er kravene vi stiller til dere på innbo- og uhellsforsikringen:

1. Boenheten din og alle rom/bod/garderobeskap må til enhver tid være forsvarlig sikret mot tyveri. Dører, vinduer og andre åpninger må være lukket og låst for å hindre uvedkommende i å komme inn. Nøkler må du oppbevare utilgjengelig for uvedkommende.
2. Du skal ikke lagre innbo eller løsøre i fellesrom/bod/rom som andre har nøkkel til,
3. Gjenstander må du holde under tilsyn eller låse inne når de ikke er inne i boenheten din.
4. Sykkel, inkludert el-sykkel, må du låse når den ikke er i bruk og nøkkelen må du oppbevare adskilt fra sykkelen. Hvis du forlater sykkelen annet sted enn i låst bygning, skal du ikke la montert tilbehør som lett kan demonteres, være igjen på sykkelen. Dette gjelder for eksempel GPS, sykkelcomputer, wattmåler og lignende. Sykkeltilhenger må du låse fast til sykkelen.
5. Elektro- og VVS-arbeider skal alltid utføres av autorisert håndverker. Det samme gjelder annet arbeid som etter lov eller forskrift må utføres av autorisert håndverker.

6. SKADEDYRFORSIKRING

Skadedyrforsikringen leveres av Norsk Hussopp Forsikring, som også foretar skadeoppgjør.

Norsk Hussopp Forsikring har rett til å besiktige bygningen. Besiktigelsen skjer uten kostnad for deg. Norsk Hussopp Forsikring kan etter besiktigelsen avslutte forsikringen etter reglene i forsikringsavtaleloven §§ 3-5 og 3-7.

Vilkår for Frende ung

6.1 DETTE ER OMFATTET AV SKADEDYRFORSIKRINGEN

Forsikringen omfatter bekjempelse av skadedyr med inntil 150 000 kroner for hvert skadetilfelle. Med skadedyr mener vi veggedyr, kakerlakker, skjeggkre og alle andre typer skadeinsekter og rotter og mus.

Med bekjempelse mener vi slik reduksjon eller utryddelse som Norsk Hussopp Forsikring anser egnet. Norsk Hussopp Forsikring kan bestemme hvilke bygningsmessige inngrep som er nødvendige for å kunne bekjempe skadedyrene.

6.2 DETTE ER IKKE OMFATTET AV SKADEDYRFORSIKRINGEN

Skadedyrforsikringen omfatter ikke

1. skade eller skjemmende utseende på innbo og løsøre,
2. bekjempelse av aktivitet som startet før du kjøpte forsikringen og heller ikke bekjempelse etter at forsikringen har opphørt, selv om aktiviteten startet i forsikringstiden,
3. kostnader til bekjempelse uten forhåndssamtykke fra Norsk Hussopp Forsikring,
4. kostnader til kontroll, vedlikehold, forbedringer eller forebyggende behandling,
5. fjerning av døde skadeinsekter og preparater etter en bekjempelse.

6.3 NORSK HUSSOPP FORSIKRING STILLER DISSE KRAVENE TIL DEG

1. Du skal etterse og vedlikeholde boenheten. Bygningsdeler og tekniske installasjoner skal rehabiliteres og skiftes ut i henhold til forventet levetid. Du må følge pålegg som Norsk Hussopp Forsikring gir om vedlikehold og utbedring av mangler. Påleggene skal oppfylles med en gang av kvalifiserte fagfolk og utføres i henhold til offentlige forskrifter.
2. Du må legge forholdene til rette slik at Norsk Hussopp Forsikring kan utføre inspeksjon eller bekjempelse i boenheten din på en effektiv måte innenfor ordinær arbeidstid.

6.4 EGENANDEL

Egenandelen ved skade under skadedyrforsikringen er 2000 kroner per skadetilfelle.

7. ID-SIKRING OG HJELP VED NETTMISBRUK

ID-sikring og hjelp ved nettmisbruk er en ID-sikringstjeneste som utføres av Tenerity. Tjenesten kan gi deg praktisk hjelp ved ID-tyveri eller nettmisbruk. Du kan også få rådgivning over telefon om hvordan du kan unngå, oppdage eller begrense konsekvensene ved ID-tyveri, eller hvordan du kan unngå at uønsket materiale blir spredt på internett.

7.1 NÅR ID-SIKRINGSTJENESTEN GJELDER

Tjenesten gjelder ID-tyveri og nettmisbruk som blir oppdaget mens du er forsikret i Frende.

7.2 ID-SIKRING VED ID-TYVERI

For å oppdage og begrense økonomisk tap eller negative konsekvenser ved et ID-tyveri, kan ID-sikring hjelpe deg med å

1. innhente opplysninger fra kredittgivere og kredittopplysningsforetak,
2. kartlegge omfanget av eventuell økonomisk svindel som følge av et ID-tyveri.

Ved økonomisk svindel som følge av ID-tyveriet, kan Tenerity på dine vegne avvise urettmessige betalingskrav eller slette urettmessige betalingsanmerkninger. Tenerity har rett til å avslutte en sak hvis Tenerity har gjennomført de tiltak som med rimelighet kan kreves iverksatt for å avvise urettmessige betalingskrav.

ID-tyveri er når noen ulovlig har brukt identiteten din eller ID-beviset ditt for å begå økonomisk svindel. For eksempel kjøpt varer, åpnet bankkonto eller søkt om lån/kredittkort i ditt navn. ID er all legitimasjon som er egnet til å identifisere deg, for eksempel pass, bankkort, sertifikat, personnummer, påloggingskoder, digital signatur eller PIN-koder.

Kortsvindel, f.eks. skimming eller misbruk av PIN-kode, anses ikke som ID-tyveri.

7.3 HJELP VED NETTMISBRUK

Hjelp ved nettmisbruk kan gi deg hjelp til å slette

1. uønskede og/eller krenkende bilder og videoer,

Vilkår for Frende ung

2. krenkende kommentarer og trusler,
3. mobbing og annet sjikanerende materiale,
4. falske profiler på sosiale medier,
5. hackede bruker- og e-maillonti,
6. avindeksering av søkeresultat og informasjon på internett.

Tenerity kan gi deg råd og hjelp om hvordan du selv kan fjerne uønsket materiale, falske profiler eller brukerkontoer. Tenerity kan foreta sletteprosessen hvis du gir Tenerity URL-adressene til det aktuelle materiale.

7.4 DETTE KAN ID-SIKRING OG HJELP VED NETTMISBRUK IKKE HJELPE DEG MED

Tjenesten omfatter ikke ID-tyveri som

1. har sammenheng med yrket ditt eller næringsvirksomheten din,
2. har oppstått som følge av dine eller din nærmeste families straffbare handlinger.

Tjenesten omfatter ikke nettmisbruk som er knyttet til

- a. materiale som er publisert med ditt samtykke,
- b. materiale som ikke er på norsk, dansk, svensk eller engelsk,
- c. fjerning av materiale som er utilgjengelig, for eksempel materiale på lukkede grupper på sosiale medier,
- d. fjerning av materiale på websider som det er ulovlig for Tenerity å besøke.

Tjenesten omfatter ikke økonomisk tap som følge av ID-tyveriet eller nettmisbruket, eller utgifter til nye ID-papirer, bankkort og lignende. Tjenesten omfatter heller ikke bistand fra advokat eller krav fra kreditorer utenfor Norden som ikke er sendt fra et norsk inkassobyrå eller rettsinstans.

7.5 DETTE ER KRAVENE TENERITY STILLER TIL DEG

Ved ID-tyveri må du

1. varsle Tenerity så snart du har oppdaget ID-tyveriet,
2. straks politianmelde forholdet,
3. fremlegge opplysninger og tilgjengelige dokumenter om alle forhold som kan ha betydning for oppklaring og bekjemping av ID-tyveriet,
4. gi Tenerity fullmakt til å innhente opplysninger og iverksette tiltak på dine vegne.

7.6 SLIK KONTAKTER DU TENERITY

Hvis du har behov for å bruke tjenesten, kontakter du Tenerity på telefon 66 98 66 14 eller på e-post frende@idsikring.no.

B. FRITIDS- OG REISEFORSIKRING

2. HVOR OG NÅR FRITIDS- OG REISEFORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder på fritiden din og når du er på ferie- og fritidsreiser over hele verden som ikke varer lenger enn 75 dager. Forsikringen gjelder fra du forlater bostedsadressen din og til du er tilbake på samme adresse.

Frende ung omfatter ikke utgifter som har sammenheng med andre i reisefølget ditt selv om du eller din ektefelle eller samboer har betalt for reisen. Frende ung par omfatter utgifter for begge som er forsikret.

Vi erstatter bare skader som skjer mens du er forsikret i Frende.

Forsikringen gjelder ikke

1. når du er hjemme (bostedet ditt),
2. når du er på jobb eller tjenestereise (der yrkesskadeloven gjelder),
3. når du er på undervisningsstedet ditt,
4. breturer i Arktis (unntatt Svalbard), Antarktis eller på Grønland,
5. reiser til områder som ligger mer enn 6.000 meter over havet,
6. reiser til sted som det norske utenriksdepartementet fraråder på reisetidspunktet eller som kan innebære overhengende fare for ditt liv eller helse pga. krig, opprør, terrorhandling, naturkatastrofe eller epidemi/pandemi på reisetidspunktet. Likevel dekkes avbestilling av reisen hvis reisen var bestilt og betalt før reiserådet ble gitt.
7. reiser som allerede var påbegynt da du kjøpte forsikringen.

3. AVBESTILLING

3.1 I DISSE TILFELLENE BETALER VI ERSTATNING NÅR DU MÅ AVBESTILLE EN REISE

Hvis alvorlig sykdom er til hinder for at reisen kan gjennomføres, erstatter vi utgiftene dine til transport og overnatting på reisen. Vi erstatter bare utgifter du ikke kan kreve refundert av andre etter reisens avbestillingsregler. Hvis vi erstatter utgifter til overnatting, erstatter vi også inntil to forhåndsbetalte billetter per person til arrangementer eller utflukter som var del av den avbestilte reisen.

Du har også rett til slik erstatning hvis noen i den nærmeste familien din, den eneste du reiser sammen med, eller noen i dennes familie, blir alvorlig syk eller dør, så lenge vedkommende bor i et EØS-land.

Med sykdom mener vi plutselig og uventet akutt sykdom, eller at det oppstår en plutselig og uventet akutt forverring av en kjent sykdom eller ulykkeskade. Vi krever legeattest som bekrefter at du ikke kan reise på grunn av sykdommen eller ulykkeskaden.

Du kan også kreve erstatning for utgiftene dine til transport og overnatting hvis du må avbestille en reise fordi

1. en fastsatt dato for å operere deg blir endret,
2. en i ditt reisefølge på inntil 6 personer blir alvorlig syk. Med reisefølge menes personer som har avtalt å reise samtidig til og fra samme reisemål, og som skal oppholde seg sammen på reisemålet,
3. en nøkkelperson i ditt reisefølge ikke kan gjennomføre reisen, hvis dette skjer mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato. Med nøkkelperson menes en person de øvrige reisende er avhengig av på en slik måte at reisen ikke kan gjennomføres uten denne personens deltakelse (sjåfør, båtfører, dirigent og lignende).
4. du eller din eneste reiseledsager blir innkalt som jurymedlem, meddommer eller vitne i en retts sak mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato,
5. din bolig skades og skaden gjør det nødvendig at du holder deg hjemme,
6. det norske utenriksdepartementet fraråder reisen på reisetidspunktet eller reisen kan innebære overhengende fare for livet ditt eller helsen din pga. opprør, krig, terrorhandling, naturkatastrofe eller epidemi som bryter ut eller finner sted etter at reisen er bestilt og betalt.

3.2 HVEM SOM REGNES SOM NÆRMESTE FAMILIE

Med nærmeste familie mener vi

1. ektefelle, samboer og barn,
2. foreldre og svigerforeldre,
3. søsken, svigerinner og svogere,

Vilkår for Frende ung

4. besteforeldre og oldeforeldre.

3.3 DISSE REISENE KAN DU IKKE KREVE ERSTATNING FOR

Vi erstatter ikke reiseutgiftene dine hvis

1. det før bestilling av reisen var sannsynlig at kjente sykdommer eller lidelser kunne føre til komplikasjon, forverring eller behandlingsbehov før avreisen,
2. avbestillingen skyldes fødsel, abort eller svangerskapskomplikasjoner etter 36. svangerskapsuke,
3. avbestillingen skyldes medisinsk behandling eller rekonvalesens som var planlagt da reisen ble bestilt eller som blir lengre enn forventet,
4. reisen var helt eller delvis betalt før reiseforsikringen ble kjøpt, med mindre reiseforsikringen er flyttet fra et annet selskap som også dekker avbestilling,
5. utgiftene er betalt etter at hendelsen som førte til avbestillingen inntraff,
6. reisen var påbegynt da reisen ble avbestilt.

3.4 DISSE UTGIFTENE ERSTATTER VI IKKE

Vi erstatter ikke utgifter til

1. skole, kurs eller seminarer,
2. timesharebolig,
3. skatt, avgift, bonuspoeng eller andre medlemsfordeler.

Det samme gjelder utgifter som ikke refunderes på grunn av konkurs. Hvis du har kjøpt avbestillingsbeskyttelse i forbindelse med reisen, erstatter vi bare avbestillingsgebyret.

4. FORSINKELSE

4.1 FORSINKET FREMMØTE

Hvis du på grunn av ekstraordinære forhold blir minst 1,5 time forsinket til en forhåndsbetalt transport, kan du kreve erstattet rimelige og nødvendige merutgifter til innhenting av reiseruten og nødvendig overnatting. Når reisen blir innhentet ved bruk av leiebil, erstatter vi merutgiftene dine til leiebil frem til første bestemmelsessted på reisen.

Dette regnes som ekstraordinære forhold:

1. Ekstreme værforhold eller ulykke som fører til helt ekstraordinære trafikkforhold.
2. Teknisk feil eller trafikkuhell med offentlig transportmiddel du reiser med/skal reise med.
3. Teknisk feil eller trafikkuhell som krever berging av eget kjøretøy som du reiser med.

Vi beregner forsinkelsen i forhold til reisearrangørens ruteplan med de endringer det var gitt beskjed om før reisen startet.

Vi krever at du dokumenterer forsinkelsen med skriftlig bekreftelse fra reisearrangør, trafikkelskap eller bergingsselskap og du må på stedet kreve ny reise og overnatting av flyselskap/transportør.

Det er ingen beløpsbegrensning ved innhenting av reiseruten, men utgifter til overnatting er begrenset til 3000 kroner per person.

4.2 FORSINKET AVGANG

Hvis forhåndsbetalt offentlig transportmiddel på grunn av værforhold eller teknisk feil er minst 1,5 timer forsinket, erstatter vi rimelige og nødvendige merutgifter for å innhente reiseruten og nødvendig overnatting.

Vi krever at du dokumenterer forsinkelsen med skriftlig bekreftelse fra reisearrangør, trafikkelskap eller bergingsselskap og du må på stedet kreve ny reise og overnatting av flyselskap/transportør.

Det er ingen beløpsbegrensning ved innhenting av reiseruten, men utgifter til overnatting er begrenset til 3000 kroner per person.

4.3 FORSINKET ANKOMST

Hvis du på grunn av forsinkelse kommer frem til det endelige bestemmelsesstedet ditt minst åtte timer for seint og

Vilkår for Frende ung

reisen omfatter minst en overnatting, erstatter vi utgiftene dine til inntil to forhåndsbetalte billetter per person til arrangement eller utflukter som du ikke kunne bruke på grunn av forsinkelsen.

Maksimal erstatning er 3000 kroner per person.

4.4 DISSE UTGIFTENE ERSTATTER VI IKKE

Vi erstatter ikke utgifter

1. som du kan kreve refundert av reisearrangør, trafikksekskap, flyselskap eller andre,
2. til arrangement eller hotell hvis billett eller hotell er overdratt til andre,
3. ved leie av andre kjøretøy enn bil eller motorsykkel,
4. til leie av kjøretøy som skal disponeres av andre enn deg selv,
5. til leie av kjøretøy som leies direkte fra en privatperson, bildeling eller som er leaset.

Vi erstatter ingen utgifter når forsinkelsen skyldes streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt, personalmangel eller konkurs.

5. REISEGODS

5.1 SKADER OG TAP VI ERSTATTER

Hvis reisegodset ditt blir skadet eller går tapt av en årsak som omfattes av forsikringen, erstatter vi utgiftene til reparasjon eller innkjøp av tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting.

Med reisegods mener vi eiendelene dine som du har med deg til eget bruk på reisen.

Forsikringen omfatter følgende årsaker til skade på eller tap av reisegods:

1. tyveri (jf. straffelovens § 321),
2. ran (jf. straffelovens §§ 327),
3. skadeverk (jf. straffelovens § 351) på gjenstander du har med deg og har i din besittelse,
4. trafikkuhell ved kollisjon, velt eller utforkjøring med motorvogn eller lovlig sykkel/el-sykkel,
5. grunnstøting eller kantring med båt,
6. brann, vannlednings-skade eller naturskade,
7. flyselskap eller transportør har skadet, mistet eller rotet bort innsjekket reisegods.

Hvis innsjekket reisegods skades eller går tapt, må du på stedet kreve erstatning fra transportør eller flyselskap.

5.2 SKADER OG TAP SOM VI IKKE ERSTATTER

Forsikringen omfatter ikke skade

1. på koffert eller bag,
2. som består av rift, hull, svimerker, hakk, riper, avskallinger, flekker og lignende,
3. på ekspedert bagasje som transportør er ansvarlig for etter transportbestemmelsene,
4. på ekspedert bagasje fordi væske har rent ut,
5. på motorvogn eller båt og tilbehør (inkludert nøkler) til motorvogn eller båt,
6. luftsportsutstyr og droner i bruk,
7. på tollpliktige gjenstander som er ført inn til Norge uten å bli fortollet,
8. forårsaket av din ektefelle, samboer, barn, foreldre eller søsken.

5.3 MAKSIMALBELØP VED SKADE PÅ REISEGODS

Ditt reisegods er forsikret med ubegrenset samlet beløp, men hver enkeltgjenstand med tilbehør er forsikret for inntil 40 000 kroner. Ved tyveri av alle typer sykler er erstatningen begrenset til 10 000 kroner per sykkel.

Kontanter, verdipapirer, reisedokumenter og pass er forsikret for inntil 10 000 kroner per skadetilfelle.

5.4 FORSINKET REISEGODS

Hvis reisegods som du har ekspedert ved utreisen forsinkes med mer enn fire timer, erstatter vi rimelige og nødvendige utgifter til klær og toalettaker med inntil 3000 kroner per person. Innkjøpet må være gjort i den perioden reisegodset var savnet.

Vilkår for Frende ung

Innenfor dette beløpet erstatter vi også utgifter til leie av ski-, golf-, fiskeutstyr og lignende hvis slikt utstyr er blitt forsinket. Det samme gjelder når reisegods er blitt forbyttet og derfor ikke kommer til rette.

Hvis innsjekket bagasje ikke er tilgjengelig på grunn av flyforsinkelse som medfører ufrivillig transitt med overnatting, erstatter vi nødvendig innkjøp av klær og toalettsaker med inntil 500 kroner per person.

Forsikringen omfatter ikke forsinkelse som skyldes streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt, personalmangel eller konkurs.

5.5 EGENANDEL VED SKADE PÅ LEIEBIL PÅ FERIEREISE

Ved leie av bil på en feriereise med minst en overnatting, erstatter vi egenandelen din etter leiekontrakten med utleiefirmaet hvis leiebilten blir stjålet eller påført ytre skade, og skaden ble gjort kjent for deg ved innlevering av bilen. Vi dekker ingen egenandel hvis skaden ikke dekkes av leiebilens forsikring.

Vi erstatter ikke egenandelen din ved leie av

1. andre kjøretøy enn bil,
2. bil leid fra privatperson, bildeling eller leasingbil.

6. REISESYKE

6.1 REISESYKE GIR RETT TIL ERSTATNING I DISSE TILFELLENE

Hvis du blir syk på reisen erstatter vi utgifter til

1. lege, sykehus og medisinsk behandling etter reglene i punkt 6.3,
2. hjemtransport etter reglene i punkt 6.4,
3. tilkalling av din nærmeste familie etter reglene i punkt 6.5.

Med syk på reisen mener vi at du blir plutselig og uventet akutt syk, eller at det oppstår en plutselig og uventet akutt forverring av en kjent sykdom eller at du skades i en ulykke.

Vi dekker ikke sykdom eller skade som har oppstått i forbindelse med følgende aktiviteter

- a. slagsmål eller forbrytelse,
- b. sport og idrett som gir deg inntekt eller sponsormidler over 1 G per år,
- c. motorsport med motorvogn, båt eller vannscooter,
- d. kampsport som innebærer full- eller semikontakt med slag eller spark, som boksing, karate og lignende,
- e. serie og cupkamp i alle typer lagidrett når kampen er i regi av forbund eller krets (gjelder ikke bedriftsidrett),
- f. basehopp, fallskjermhopp eller dykking dypere enn 40 meter.

Det samme gjelder sykdom eller skade som har sammenheng med

- g. misbruk av alkohol, medisiner eller narkotiske stoffer,
- h. overstadig beruselse av alkohol, medisiner eller narkotiske stoffer,
- i. forsøk på selvmord, også forsøk på selvmord som følge av en sinnslidelse.

6.2 DISSE UTGIFTENE ERSTATTER VI IKKE PÅ REISESYKE

Reisesyke omfatter ikke utgifter

1. til fortsatt behandling utenfor Norge når behandlende lege og alarmsentralen vår, Falck Global Assistance, anser det forsvarlig å transportere deg til Norge,
2. til behandling på privat sykehus/legekontor i Norge eller Norden,
3. som skyldes fødsel, abort eller svangerskapskomplikasjoner etter 36. svangerskapsuke,
4. til lete- og redningsaksjoner,
5. som du pådrar deg etter at du har kommet hjem.

6.3 UTGIFTER TIL LEGE, SYKEHUS OG MEDISINSK BEHANDLING

Hvis medisinsk behandling er nødvendig, erstatter vi rimelige og nødvendige utgifter til

1. lege og sykehusopphold,
2. fysikalsk og kiropraktisk behandling som foreskrives av lege,
3. medisiner som foreskrives av lege eller tannlege,

Vilkår for Frende ung

4. reise til og fra slik medisinsk behandling. Ved bruk av egen bil, erstatter vi 2,50 kroner per kilometer.
5. utvidet hotellopphold hvis lege fraråder at du reiser hjem,
6. tannlegebehandling som følge av ulykkesskade med inntil 5000 kroner.

Hvis reiseruten etter legens ordre ikke kan fortsette etter planen, dekker vi også rimelige og nødvendige merutgifter for å innhente reiseruten.

Vi erstatter bare utgifter som du blir belastet mens du er forsikret i Frende.

6.4 HJEMTRANSPORT

Hvis det er medisinsk nødvendig at du drar hjem, erstatter vi rimelige og nødvendige merutgifter for å returnere til hjemstedet ditt i Norge. Det samme gjelder hvis

1. noen i din nærmeste familie som er bosatt i et EØS-land, blir alvorlig syk etter at reisen startet, og sykdommen gjør det nødvendig at du reiser hjem tidligere enn planlagt. Med syk mener vi plutselig og uventet akutt sykdom, eller en plutselig og uventet akutt forverring av en kjent sykdom eller alvorlig ulykkesskade.
2. boligen din eller bedriften din skades etter at reisen startet og skaden gjør det nødvendig at du reiser hjem,
3. du selv dør. Hvis det er ønskelig at begravelsen skjer på ferie-/oppholdsstedet i utlandet, erstatter vi utgifter til gravlegging på stedet med inntil 40 000 kroner.

Hvis det er nødvendig at lege, sykepleier eller en nærstående person ledsager deg under hjemtransporten, erstatter vi også rimelige og nødvendige transportutgifter for ledsageren.

Vi dekker også nødvendige merutgifter for å kunne returnere til reisemålet hvis returen skjer innen 14 dager etter avsluttet behandling og innenfor den avbrutte reisens planlagte reisetid.

Hjemtransport må godkjennes av Frende eller Falck Global Assistance på forhånd.

6.5 TILKALLING AV DEN NÆRMESTE FAMILIEN DIN

Hvis sykdommen eller skaden er svært alvorlig eller du dør, erstatter vi rimelige og nødvendige transportutgifter for to personer fra der de bor i Norden til oppholdsstedet ditt.

Vi erstatter ikke utgifter ved tilkalling til den kommunen du bor, arbeider eller studerer i.

Tilkalling må godkjennes av Frende eller Falck Global Assistance på forhånd.

6.6 NÅR DEN DU REISER SAMMEN MED BLIR SYK

Hvis den eneste du reiser sammen med blir alvorlig syk på reisen og det gjør at den planlagte reiseruten må avbrytes eller hjemreisen din blir forsinket, erstatter vi rimelige og nødvendige merutgifter for å innhente reiseruten, nødvendig overnatting eller hjemtransport.

Det samme gjelder om noen i din eneste medreisendes nærmeste familie, som er bosatt i et EØS-land, blir syk og sykdommen gjør det nødvendig at dere må avbryte reisen eller at hjemreisen din blir forsinket. Hvem som regnes som nærmeste familie står i punkt 3.2.

Med syk på reisen og sykdommen mener vi plutselig og uventet akutt sykdom, eller at det oppstår en plutselig og uventet akutt forverring av en kjent sykdom eller ulykkesskade.

Innhenting av reiseruten, overnatting og hjemtransport, må godkjennes av Frende eller Falck Global Assistance på forhånd.

6.7 BEHANDLING HOS PSYKOLOG ELLER PSYKIATER

Hvis du blir utsatt for ran, overfall, ulykkesskade, brann, trafikkulykke, naturkatastrofe, kaping eller terrorangrep, som fører til en akutt psykisk krise, erstatter vi rimelige og nødvendige utgifter til behandling hos psykolog eller psykiater i Norge med inntil 20 000 kroner.

6.8 FRENDE MEDISINSK RÅDGIVNING FØR AVREISE

Frende medisinsk rådgivning er en informasjonstjeneste til deg som har en underliggende eller kjent sykdom og ønsker

Vilkår for Frende ung

å vite om reiseforsikringen vil gjelde på en planlagt reise.

Her kan du få snakke med sykepleiere eller leger ved vår alarmsentral Falck Global Assistance. Disse er spesialister på reisemedisin, og kan gi deg råd og informasjon om

1. sannsynligheten for at sykdommen kan forverres på reisen, og om forsikringen vil gjelde på reisen,
2. forholdsregler du kan ta for å unngå at sykdommen blir verre,
3. anbefalte reisemål og reisemål som frarådes på grunn av sykdommen.

6.9 ONLINE LEGEHJELP PÅ REISE UTENFOR NORGE

Med online legehjelp kan du få legetime og videokonsultasjon med norsk lege hvis du blir syk på reise i utlandet. Legen kan også skrive ut resept. Tjenesten er gratis, og du kan bruke en app som heter Eyr. Du kan laste ned appen på mobiltelefonen før avreise. Husk å legge inn avtalenummer, telefonnummer og e-post i appen.

7. REISEAVBRUDD

7.1 ERSTATNING FOR TAPTE FERIEDAGER

Hvis reisen blir avbrutt på grunn av alvorlig sykdom eller fare for liv og helse, erstatte vi de feriedagene som går tapt på grunn av avbruddet.

Du har rett til erstatning for tapte feriedager når

1. du blir alvorlig syk på reisen og har rett til å få erstattet utgifter til hjemtransport etter punkt 6.4,
2. du eller din eneste medreisende blir alvorlig syk på reisen og legges inn på sykehus eller etter legens ordre må holde sengen,
3. du må reise hjem fordi å bli på feriestedet ville innebære en overhengende fare for ditt liv eller helse pga. krig, terrorhandling, opprør, naturkatastrofe eller epidemi/pandemi som brøt ut eller fant sted mens du befant deg i området og klar oppfordring om å forlate landet er gitt av det norske utenriksdepartementet.

Med syk på reisen mener vi plutselig og uventet akutt sykdom, eller at det oppstår en plutselig og uventet akutt forverring av en kjent sykdom eller ulykkesskade.

7.2 UTGIFTER SOM VI ERSTATTER

Vi erstatte utgiftene dine til transport og overnatting og erstatte inntil to forhåndsbetalte billetter til arrangementer eller utflukter som du ikke kunne benytte på grunn av reiseavbruddet.

Vi regner ut erstatningen på grunnlag av det du har betalt for transport og overnatting delt på forholdet mellom avbrutte reisedager og totalt antall planlagte reisedager. Hvis reisen foregår med egen bil, erstatte vi 2,50 kroner per kilometer for korteste vei fra bostedet ditt til stedet hvor reisen avbrytes.

7.3 UTGIFTER SOM VI IKKE ERSTATTER

Du kan ikke kreve erstattet utgifter

1. til skole, kurs eller seminarer,
2. til timesharebolig,
3. som transportør, hotell eller utleier er ansvarlig for etter deres avbestillingsregler,
4. som ikke refunderes på grunn av konkurs.

8. KRIG, TERROR OG EVAKUERING

8.1 KRIG, TERROR, NATURKATASTROFE OG EPIDEMIER

Hvis det bryter ut krig, opprør eller det skjer en terrorhandling i utlandet når du allerede befinner deg i området, gjelder fritids- og reiseforsikringen i inntil seks uker fra krig mv. brøt ut. Det samme gjelder hvis det skjer en naturkatastrofe eller en epidemi/pandemi bryter ut når du allerede er i området.

8.2 EVAKUERING

Vilkår for Frende ung

Hvis forholdene i punkt 8.1 innebærer en overhengende fare for livet ditt eller helsen din og det norske utenriksdepartementet har gitt en klar oppfordring om å forlate landet, erstatter vi rimelige og nødvendige merutgifter for å kunne evakuere deg fra oppholdsstedet og hjem.

Evakuering må godkjennes av Frende eller Falck Global Assistance på forhånd.

9. HVA DU MÅ GJØRE FOR Å UNNGÅ SKADE – SIKKERHETSFORSKRIFTER

Det er viktig å forsøke å unngå skade. Nedenfor har vi listet opp hva du må gjøre for å unngå skade. Hvis du ikke har gjort det vi krever av deg, kan retten til erstatning reduseres eller falle bort etter reglene i forsikringsavtaleloven § 4-8 og § 13-6.

Nedenfor ser du kravene vi stiller på fritids- og reiseforsikringen.

Avbestilling

1. Du må avbestille til reisearrangør, transportør, hotell, utleier eller reisebyrå straks det er klart at du ikke kan gjennomføre reisen.

Tilsyn og sikring av reisegods

2. Du må alltid holde tilsyn med reisegodset ditt og passe på at ingen gjenstander blir gjenglemte.
3. Reisegods som du ikke bærer med deg, må du alltid oppbevare på en forsvarlig måte. Når du oppbevarer reisegods i rom, bod eller garderobeskap, må du alltid låse rommet/boden/skapet. Nøkkel og kode må du oppbevare utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være helt lukket og låst.
4. Kontanter, pass, klokker, smykker, ringer, perler, edelstener og edelt metall må du aldri etterlate i kjøretøy, campingvogn, båt, telt, eller i rom som andre enn du selv eller ditt reisefølge har adgang til. Kontanter, pass, klokker, smykker, ringer, perler, edelstener, edelt metall og billetter må du enten bære på deg eller oppbevare i låst safe, og nøkkel eller kode må du oppbevare utilgjengelig for uvedkommende.
5. Du må ikke etterlate reisegods i eller på motorvogn, campingvogn, båt eller telt fra klokken 00.00 til klokken 06.00.
6. Du må pakke, merke og sikre reisegods etter transportørens bestemmelser og slik at det tåler transporten. Gjenstander som du har med deg i kano eller kajakk må du pakke i vanntett og flytende emballasje. Kontanter, pass, klokker, smykker, ringer, perler, edelstener, edelt metall, elektroniske gjenstander med tilbehør, flasker, glass, briller, og bederkelige varer må du aldri sende som ekspedert bagasje. Du må på stedet melde fra til transportøren ved skade på eller tapt reisegods.

Reisesyke

7. Hvis du blir syk eller skadet må du snarest og senest innen 72 timer søke lege og følge legens anvisninger. Når det ser ut til at utgiftene kan bli over 5000 kroner, eller hvis du må på sykehus, må du straks varsle Frende eller Falck Global Assistance. Ved sengeleie utenom sykehus som forventes å vare mer enn fem døgn, må du også varsle Frende eller Falck Global Assistance.

C. REGLER SOM GJELDER BÅDE FOR A OG B

10. ERSTATNINGSREGLER FOR INNBO-/UHULLS OG FRITIDS-/REISEFORSIKRINGEN

10.1 SKADEMELDING

Du må snarest og senest innen ett år, melde alle skader til Frende. Brann, tyveri, innbrudd, hærverk, ran og overfall, må du i tillegg melde til politiet.

Hvis reisegods blir skadet eller forsinket på reise, må du umiddelbart melde skaden eller forsinkelsen til transportør eller flyselskap. Ulykke og sykdom på reise må du melde til Falck Global Assistance.

10.2 DOKUMENTASJON

Vi kan kreve skriftlig dokumentasjon av alle opplysninger som er nødvendig for å kunne behandle kravet ditt. Dette kan for eksempel være originale legeerklæringer ved sykdom og ulykke, kvitteringer, reisedokumenter, leieavtaler, bank- og kredittkortutskrift, bekreftelser fra flyselskap, trafikkselskap eller reisearrangør.

Vilkår for Frende ung

For verdigjenstander og merkevarer som sko, klær, solbriller, vesker og lignende kan vi kreve fremlagt kvittering fra kjøp i butikk og i tillegg kontoutskrift eller garantibevis hvor kjøpet fremgår. Hvis du ikke legger frem slik dokumentasjon når vi ber om det, betaler vi ikke erstatning.

10.3 SLIK REGNER VI UT ERSTATNINGEN

Bestemmelsene under gjelder i stedet for forsikringsavtaleloven § 6-1. Tap som ikke er omfattet av disse bestemmelsene, erstatte vi ikke.

Erstatningen tar utgangspunkt i hva det vil koste Frende å

1. reparere tingen til tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende stand som før skaden eller
2. gjenskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting etter pris på skadedagen.

Frende avgjør om tingen skal repareres eller gjenskaffes og hvilken reparatør eller leverandør som skal velges. Frende kan også bestemme at skaden skal erstattes ved et kontantoppgjør. Oppgjøret skal da baseres på hva det vil koste å reparere tingen eller markedsverdien av tingen. Vi erstatte det laveste beløpet.

Når en brukt gjenstand som du har arvet, fått i gave eller kjøpt blir skadet, erstatte vi gjenanskaffelsesprisen for tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende, brukt gjenstand. Vi regner ut erstatning etter markedspris for

- a. antikviteter, kunstverk, våpen, mynt-, seddel-, frimerkesamlinger og lignende,
- b. gjenstander som er defekt eller ikke lenger i bruk.

Hvis du har betalt merverdiavgift i forbindelse med utbedring av skaden, erstatte vi denne. Hvis du selv vasker eller rydder etter en skade, betaler vi deg 200 kroner per time. Vi legger da til grunn det timeantall som et firma normalt ville brukt på jobben.

Hvis du får kompensasjon for forsinket eller tapt bagasje fra transportøren, trekker vi fra denne i erstatning for tapt bagasje.

Frende kan betale utgifter til lege, sykehus og transport direkte til behandlingsinstitusjon eller transportør.

Vi utbetaler erstatningen i takt med reparasjonen eller når vi har oversikt over utgiftene.

10.4 ALDERSFRADRAG

I erstatningen gjør vi fradrag for verdireduksjon som skyldes alder og slitasje. Fradraget gjøres på bakgrunn av sannsynlig brukstid, slitasje, elde, nedsatt anvendelighet og andre relevante omstendigheter. Vi gjør bare aldersfradrag når verdireduksjonen utgjør minst en tredjedel av prisen vi må betale for å reparere eller kjøpe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende gjenstand.

Vi har disse fradragsreglene for følgende gjenstander.

Datautstyr og mobiltelefon	20 prosent fradrag for hvert år gjenstanden er eldre enn ett år, men maksimum 80 prosent
Hvite- og brunevarer, som f.eks. kjøleskap, radio, TV og lignende elektriske apparater	10 prosent fradrag for hvert år gjenstanden er eldre enn tre år, men maksimum 80 prosent
Sykkel og el-sykkel	10 prosent fradrag for hvert år gjenstanden er eldre enn tre år, men maksimum 80 prosent

10.5. FORSIKRINGSSUM

Innbo og løsøre er samlet forsikret for inntil 600 000 kroner. Når det i vilkårene er oppgitt et lavere beløp for visse typer skader eller tap, er erstatningen i tillegg begrenset til dette beløpet.

10.6. EGENANDEL

Egenandelen på innbo og uhell er 1500 kroner per skadetilfelle. Det er ingen egenandel på fritids- og reiseforsikringen.

Vilkår for Frende ung

Ved naturskade er egenandelen 8000 kroner. Ved skade som følge av vind svakere enn storm, og ved vannskade som følge av inntrenging av vann i bygning fra terreng eller grunnen, trekker vi samme egenandel som ved naturskade.

10.7. GROV UAKTSOMHET ELLER FORSETT

Hvis skaden skyldes at du eller ektefellen eller samboeren din har opptrådt grovt uaktsom eller forsettlig (gjort skaden med vilje), kan erstatningen reduseres eller falle bort etter reglene i forsikringsavtaleloven §§ 4-9, 13-8 og 13-9.

10.8. TING SOM KOMMER TIL RETTE

Hvis en gjenstand kommer til rette etter at erstatning er betalt, kan du beholde gjenstanden mot å betale erstatningen tilbake. Ellers tilfaller gjenstanden Frende.

11. ANSVAR

11.1 ANSVAR DEKKER ERSTATNINGSANSVARET DITT SOM PRIVATPERSON

Forsikringen omfatter ansvar du som privatperson kan bli pålagt hvis du har skadet andre eller andres ting. Forsikringen omfatter også ansvar du som privatperson kan bli dømt til å betale ved en yrkesskade. Regler om dette står i lov om yrkesskade.

Med ansvar mener vi det økonomiske erstatningsansvaret som du kan holdes rettslig ansvarlig for etter gjeldende erstatningsrett. Med ansvar som privatperson mener vi ansvar som ikke har sammenheng med

1. yrket ditt,
2. næringsvirksomheten din,
3. styreoppdrag du har eller
4. at du eier eller fester annen fast eiendom enn den boenheten du har forsikret.

Med personskade mener vi skade, sykdom eller død som du påfører en annen person. Med tingskade mener vi tap av eller fysisk skade som du påfører noen andres ting, dyr eller fast eiendom.

Forsikringen omfatter skader som konstateres (oppdages av deg eller skadelidte) mens du er forsikret i Frende.

Forsikringen omfatter skader i hele verden.

11.2 VI DEKKER IKKE ERSTATNINGSANSVARET DITT I DISSE TILFELLENE

Vi dekker ikke ansvar

1. hvis du forsettlig (bevisst eller med vilje) har påført skaden,
2. som eier, fører eller bruker av motorvogn, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri, båt, vannscooter, luftfartøy, trav eller galopphest,
3. når du bruker droner som ikke er CE-merket som leketøy eller veier 250 gram eller mer,
4. som eier eller bruker av elektrisk kjøretøy som ikke regnes som el-sykkel eller el-sparkesykkel etter kjøretøyforskriften § 2-5 nr. 12,
5. overfor familien din. Med familie mener vi din ektefelle eller samboer, din og ektefellens/ samboerens besteforeldre, foreldre, steforeldre, fosterforeldre, svigerforeldre, søsken, barn, stebarn, fosterbarn og deres ektefeller. Vi legger familieforholdet når skaden skjer til grunn.
6. overfor selskap hvor du eller familien din har styreverv, er daglig leder i, eller eier minst 50 prosent av aksjene i, på det tidspunkt skaden ble forårsaket,
7. for skade på din andel av ting som eies i fellesskap,
8. for personlige krenkelser, oppreisning, ærekrenking, og krenking av privatlivets fred, etter reglene i skadeserstatningsloven §§ 3-3, 3-5, 3-6 og 3-6 a, eller for bøter, gebyrer og lignende,
9. for skade på ting, fast eiendom eller dyr som tilhører en annen, men som du eller noen på dine vegne låner, bruker eller oppbevarer. Forsikringen dekker likevel ansvar for skade på leid boenhet hvis skaden har skjedd ved brann, eksplosjon, utstrømning av vann eller fyringsolje fra bygningens rørledning, med inntil 1 million kroner per skadetilfelle. Borettslags-, aksjeilighet og lignende hvor andelen eies av deg, anses i denne relasjon ikke som leiet bolig.
10. for skade som bygges på avtale eller fordi du har frafalt muligheten til å kreve regress.

Vilkår for Frende ung

11.3 BEHANDLING AV ERSTATNINGSKRAV MOT DEG

Hvis noen krever erstatning fra deg, må du snarest og senest innen ett år melde kravet til Frende. Hvis kravet er over egenandelen og ansvaret omfattes av forsikringen, behandler vi erstatningssaken.

Du må ikke påta deg erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskravet uten godkjenning fra Frende. Vi har rett til å betale erstatningen direkte til skadelidte.

Alle skader som skyldes samme hendelse, eller som skyldes en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som ett og samme skadetilfelle. Skaden skal behandles etter vilkårene som gjaldt da første skade konstateres. Hvis ektefellen eller samboeren din er omfattet av forsikringen og har medvirket til skaden, regnes også dette som ett skadetilfelle.

Du plikter for egen regning å

1. gi oss alle opplysninger og dokumenter som er tilgjengelig for deg og som vi trenger for å vurdere ditt ansvar og utbetale erstatning,
2. utføre de undersøkelser som vi finner nødvendig,
3. møte ved forhandlinger eller rettergang.

11.4 FORSIKRINGSSUM OG EGENANDEL

Forsikringssummen er 5 000 000 kroner per skadetilfelle og samlet per år. Egenandelen er 5000 kroner per skadetilfelle.

Hvis noe av erstatningskravet omfattes av forsikringen og noe faller utenfor, fordeles omkostningene etter din og Freneds økonomiske interesse i saken. Hvis vi er villig til å løse en sak i minnelighet eller betale erstatningskravet, dekker vi ikke videre utgifter eller krav i saken.

12. RETTSHJELP

12.1 RETTSHJELP - DEKNING AV UTGIFTER TIL JURIDISK BISTAND

Forsikringen omfatter rettshjelp når du er part i tvist som privatperson. Rettshjelp innebærer at vi refunderer utgiftene dine til juridisk bistand.

Med tvist som privatperson mener vi tvist som ikke har sammenheng med

1. yrket ditt,
2. næringsvirksomheten din,
3. styreoppdrag du har eller
4. at du eier eller fester annen fast eiendom enn den boenheten du har forsikret.

Hvis du krever erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven, erstatter vi utgifter til rettshjelp som du belastes etter at saken er brakt inn for domstolene.

Tvisten må oppstå mens du er forsikret i Frende. Vi dekker ikke utgifter til rettshjelp, hvis grunnlaget for tvisten forelå før du kjøpte forsikringen i Frende. Hvis du har solgt din leilighet, dekker vi likevel tvist hvor du er part i egenskap av tidligere eier. Det samme gjelder hvis du kjøper ny leilighet mens du fortsatt er forsikret i Frende.

Tvist er oppstått når du eller motparten bestrider et fremsatt krav, eller hvis motparten ikke har tatt stilling til kravet innen rimelig tid. Tvisten kan gjelde hele eller deler av kravet, og kan oppstå muntlig eller skriftlig.

Forsikringen omfatter tvist som kan føres for de alminnelige domstolene. Hvis saken føres for særdomstol etter reglene i domstolsloven § 2, dekker vi likevel rettshjelp utgiftene dine hvis tvisten kunne vært ført for de alminnelige domstoler.

Forsikringen omfatter tvister oppstått i hele verden.

12.2 VI ERSTATTER FØLGENDE UTGIFTER

Ved en rettsbehandling erstatter vi rimelige og nødvendige utgifter til egen advokat, registrert rettshjelper etter reglene i domstoloven § 218, retten, advokatmekler som er godkjent av advokatforeningen og rettsoppnevnte sakkyndige.

Vilkår for Frende ung

Ved hovedforhandling og bevisopptak, dekker vi også utgifter til vitner. Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekker vi bare hvis utgiftene er godkjent av Frende på forhånd.

Vi erstatter rettsgebyr for førsteinstansbehandling av tvisten, men ikke rettsgebyr ved anke, kjæremål eller bruk av andre rettsmidler.

Vi erstatter ikke idømte saksomkostninger. Saksomkostninger som du får tilkjent trekkes fra i erstatningen. Vi dekker likevel tilkjente saksomkostninger når du kan dokumentere at motparten ikke kan betale.

Hvis du i en dom tilkjennes saksomkostninger, må du på forhånd ha godkjennelse fra Frende hvis du etter dommen vil inngå forlik som innebærer at du må bære dine egne omkostninger. Hvis vi ikke har godkjent forliket, trekker vi fra de saksomkostninger du ble tilkjent i dommen.

12.3 VI DEKKER IKKE RETTSHJELP I DISSE TILFELLENE

Vi dekker ikke rettshjelp ved tvist

1. som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, omstøtelse, underholdsbidrag, oppløsning av det økonomiske fellesskap mellom samboere, oppløsning av husstandsfellesskap og skiftesaker,
2. som bare hører inn under namsmyndighetene etter reglene i tvangsloven § 2-1, bortsett fra tvist som gjelder boenheten din,
3. som gjelder inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs eller akkordforhandling hvis du er konkurs- eller akkordskyldner,
4. hvor du er fornærmet, mistenkt, siktet, tiltalt eller saksøkt i straffesak,
5. som gjelder erstatning for krenkelsers etter reglene i skadeserstatningsloven §§ 3-3, 3-5, 3-6 og 3-6 a.
6. som gjelder forvaltningsvedtak. Likevel erstatter vi utgifter ved søksmål etter at klageadgangen er fullt utnyttet. Tvist i utlendingssaker og tvist om oppholds- eller arbeidstillatelse, dekker vi likevel ikke.
7. som springer ut av kjøp av finansielle spareprodukter med samlet investering over 100 000 kroner og enhver form for aksjehandel,
8. i egenskap av eier, selger, fører eller bruker av motorvogn, båt, vannscooter, luftfartøy, trav- og galopphest eller arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri,
9. om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.

12.4 FORSIKRINGSSUM OG EGENANDEL

Samlet erstatning ved hver tvist er 100 000 kroner. Hvis det er tre eller flere parter på samme side i tvisten, er samlet erstatning 250 000 kroner. Ansvaret vårt er dessuten begrenset til din antatte økonomiske interesse i saken.

Sumbegrensningen gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige selskaper, eller om den/de som er forsikret har rettshjelpsdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskaper.

En tvist regnes ikke som flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som bringes inn for domstolene i flere saksanlegg.

Parter som er uforsikret må bære sin andel av utgiftene, og holdes utenfor når erstatning beregnes.

Egenandelen din er 4000 kroner pluss 20 prosent av de øvrige kostnadene. Vi trekker bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

12.5 FRIST FOR Å MELDE KRAV OG ERSTATNINGSREGLER

Hvis du vil kreve erstatning under rettshjelpsforsikringen, må du sende skriftlig melding til Frende så snart som mulig, og senest innen ett år etter at tvist oppstod og advokat er engasjert.

Hvis du har brukt advokat i tvist som gjelder et offentlig forvaltningsvedtak, regnes fristen for å kreve erstatning fra det tidspunkt klageadgangen er fullt utnyttet.

Du kan selv velge en advokat som etter sakens art og bostedet ditt er egnet for oppdraget. Hvis det er flere parter på samme side som har likeartede interesser, kan vi kreve at dere benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Vilkår for Frende ung

Du plikter å begrense utgiftene til rettshjelp. Du må selv bære omkostninger som vi ikke anser som rimelige og nødvendige.

Før saksanlegg dekker vi rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Etter saksanlegg dekker vi utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, etter reglene i tvisteloven § 20-5.

Ved krav om erstatning for rettshjelpsutgiftene dine har Frende samme rett som du til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet salæret sitt. Vi refunderer utgiftene dine når du har dokumentert at du har betalt din egenandel.

Frende kan kreve at du ber domstolen vurdere salærkravet fra advokaten din etter reglene i tvisteloven § 3-8. Både du og Frende kan be Den Norske Advokatforening vurdere om salærkravet er rimelig.

D. ULYKKESFORSIKRING

2. HVOR ULYKKESFORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder både når du er hjemme og i fritiden din. Den gjelder også på fritidsreiser over hele verden som ikke varer lenger enn 75 dager.

3. NÅR ULYKKESFORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder hele døgnet bortsett fra når du er på jobb. Du er på jobb når du etter reglene i yrkesskadeloven § 10, regnes for å være i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden.

4. DETTE OMFATTER ULYKKESFORSIKRINGEN

Forsikringen gir rett til erstatning ved ulykkesskade. Med ulykkesskade mener vi skade på kroppen som direkte er forårsaket av en plutselig ytre fysisk begivenhet (ulykkestilfelle) som har skjedd mens du var forsikret i Frende.

Det regnes ikke som et ulykkestilfelle hvis ulykken har sammenheng med sykdom, slag, illebefinnende eller en annen form for sykkelig tilstand.

5. DETTE ER IKKE OMFATTET AV ULYKKESFORSIKRINGEN

5.1 UNNTAK FOR VISSE HENDELSER

Forsikringen omfatter ikke

1. ulykkesskade i forbindelse med medisinsk behandling eller bruk av medikamenter, med mindre behandlingen har sammenheng med en ulykkesskade som omfattes av forsikringen,
2. rygg- og nakkelidelser og rygg- og nakkesmerter med mindre lidelsen/smertene kan tilbakeføres til brudd i ryggsøylen, som kan påvises ved røntgen og bruddet kan tilbakeføres til en ulykkeshendelse. Dette unntaket gjelder ikke når du rettmessig befinner deg i eller på en motorvogn, eller utenfor denne når motorvognen er den direkte årsak til skaden.
3. selvmord eller forsøk på selvmord, også selvmord eller forsøk på selvmord som følge av en sinnslidelse,
4. sjokk eller andre psykiske skader. Likevel erstatter vi slik skade hvis diagnosekriteriene i det internasjonale klassifikasjonssystemet ICD-10, punkt F43.1 (PTSD) er oppfylt, og sjokkskaden er en følge av en fysisk skade som medfører livsvarig og erstatningsmessig medisinsk invaliditet.
5. ulykkesskade som skyldes at du var overstadig beruset av alkohol, medisiner eller narkotiske stoffer.

5.2 UNNTAK FOR VISSE AKTIVITETER

Forsikringen omfatter ikke ulykke som skjer i forbindelse med følgende aktiviteter:

1. sport og idrett som gir deg inntekt eller sponsormidler over 1 G per år,
2. motorsport med motorvogn, båt eller vannscooter,
3. kampsport som innebærer full- eller semikontakt med slag eller spark som boksing, karate og lignende,
4. serie- og cupkamp i regi av forbund eller krets i alle typer lagidrett unntatt bedriftsidrett,
5. basehopp, fallskjermhopp eller dykking dypere enn 40 meter.

5.3 UNNTAK FOR SLAGSMÅL, FORBRYTELSE OG «ULOVLIG INTERESSE»

Forsikringen omfatter ikke ulykkesskade som skjer når du deltar i en forbrytelse eller slagsmål, gjør motstand mot å bli pågrepet eller utøver annen «ulovlig interesse».

5.4 GROV UAKTSOMHET ELLER FORSETT

Hvis ulykken skyldes at du har opptrådt grovt uaktsom eller forsettlig (skadet deg med vilje), kan erstatningen reduseres eller falle bort etter reglene i forsikringsavtaleloven §§ 13-8 og 13-9.

Vilkår for Frende ung

6. DØDSFALLSFORSIKRING

Hvis du dør av ulykkesskaden, utbetaler vi dødsfallserstatning på 100 000 kroner.

Hvis det står i forsikringsbeviset hvem som skal motta erstatningen (den begunstigede), betaler vi erstatningen til denne personen. Det samme gjelder om du i et testament har bestemt hvem som skal motta erstatningen.

Hvis du ikke har bestemt hvem som skal motta erstatningen, utbetaler vi til ektefellen din eller arvingene dine etter reglene i forsikringsavtaleloven § 15-1.

7. INVALIDITETSFORSIKRING

Hvis ulykkesskaden har medført 100 prosent livsvarig medisinsk invaliditet, utbetaler vi 1 000 000 kroner i invaliditetserstatning. Ved delvis invaliditet utbetales en forholdsmessig del av forsikringssummen. Samlet erstatning for en og samme ulykkesskade kan aldri bli mer enn 100 prosent av forsikringssummen.

Erstatningen regner vi ut når det er medisinsk grunnlag for å fastsette invaliditetsgraden som skyldes ulykken. Invaliditetsgraden fastsetter vi etter reglene i forskrift om menerstatning av 21. april 1997 med veiledning, og av lege valgt av Frende. Ved beregningen skal det gjøres fradrag for kroppsdel eller organ som før ulykken var delvis brukbart. Tap av eller skade på kroppsdel eller organ som var fullstendig ubrukbart før ulykken inntraff, gir ikke rett til invaliditetserstatning.

Når det kan antas at sykelig tilstand, disposisjon eller mén sammen med ulykkesskaden har medvirket til din invaliditet, reduseres erstatningen i forhold til den betydning den sykelige tilstanden, disposisjonen eller det tidligere mén har hatt for invaliditeten.

Hvis du dør av ulykkesskaden før invaliditetsgraden er fastsatt, utbetaler vi dødsfallserstatning i stedet for invaliditetserstatning.

8. BEHANDLINGSUTGIFTER

Vi erstatter rimelige og nødvendige utgifter til medisinsk behandling i Norge som du ikke kan kreve fra NAV eller andre. Erstatningen er begrenset til inntil 50 000 kroner for hver ulykkeshendelse. Vi erstatter utgifter til behandling som foretas i inntil tre år etter ulykkesdagen.

Følgende behandlingsutgifter erstattes:

1. behandling hos lege og tannlege,
2. forbindelsessaker, medisiner og protese foreskrevet av tannlege eller lege,
3. behandling hos fysioterapeut,
4. utgifter til offentlig transport til lege, tannlege eller annen medisinsk behandling som omfattes av forsikringen hvis du ikke kan kreve utgiftene refundert fra NAV.

Du kan ikke kreve erstattet utgifter til

- a. behandling av tannskader som skyldes tygging eller biting,
- b. undersøkelse, behandling eller opptrening i private klinikker/helseinstitusjoner eller hos privatpraktiserende leger/behandlere, som ikke har offentlig refusjonsrett,
- c. hjelpemidler.

9. HVA DU MÅ GJØRE FOR Å UNNGÅ SKADE – SIKKERHETSFORSKRIFTER

Det er viktig å forsøke å unngå skade. Hvis du ikke har gjort det vi krever av deg, kan retten til erstatning reduseres eller falle bort etter reglene i forsikringsavtaleloven § 13-6.

På ulykkesforsikringen krever vi at du har gyldig sportsdykkersertifikat etter internasjonal standard (PADI, CMAS, NAUI) for den aktuelle dybde når du dykker.

Vilkår for Frende ung

10. FRIST FOR Å MELDE KRAV OG ERSTATNINGSREGLER

Krav under ulykkesforsikringen, må du snarest og senest innen ett år, melde til Frende.

Vi krever at du dokumenterer alle utgifter med originale kvitteringer. Ved dødsfall krever vi dødsattest.

Det er ingen egenandel på ulykkesforsikringen.

Vilkår for Frende ung